ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАР ЯМАЛЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423753, Татар Ямалы авылы,
Ленин ур.,6 нчы йорт.
Тел.:(85552)3-44-58; .
E-mail: tyamal-akt@yandex.ru

СОВЕТ ТАТАРСКО-ЯМАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
423753, село Татарские Ямалы,
ул.Ленина,дом 6.
Тел.:(85552)3-44-58; .
E-mail: tyamal-akt@yandex.ru

«08» апрель 2021ел №5

Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлегендә инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибе турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 74 һәм 86 статьялары, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьялары нигезендә, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлегендә яшәүчеләрнең инициатив проектларда катнашуын активлаштыру максатында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы « Татар Ямалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлегендә инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибен кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында « Татар Ямалы авыл җирлеге» бүлегендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Авыл җирлеге башлыгы: Д.Ф.Валиев

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Татар Ямалы авыл җирлеге
Советы карарына 08.04.2021 ел,
№1 кушымта

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы
Татар Ямалы авыл җирлегендә инициатив проектларны
тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1нче статья. Әлеге тәртипне җайга салу предметы

1. Әлеге тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба - җирлек Уставы) нигезендә, инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне җайга сала.
2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты белән һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлеге Советының алар нигезендә кабул ителгән карарлары белән башкасы каралмаган булса, кулланылмый.

2 нче статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә, әлеге тәртиптә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлеге халкының (алга таба - җирлек) җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә җирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү аңлашыла.
2. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;
2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтиҗәләрен) тасвирлау;
4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;
5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;
6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, җирлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтмә;

8) әлеге тәртипнең 3 статьясы нигезендә, җирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен күрсәтү;

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яисә) таблица материаллары кушымта итеп бирелергә мөмкин. Проектны тасвирлауның якынча формасы һәм аны тутыру буенча рекомендацияләр җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3 нче статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар җирлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:

- күпфатирлы йортның подъезды;
- күпфатирлы йорт;
- күпфатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);
- торак микрорайоны;
- торак микрорайоннар төркеме;
- торак пункты;
- торак пунктлар төркеме;
- җирлек;

2. Җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (җирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү һәм (яки) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында җирлек башкарма комитеты карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) җирлек территориясен өлешләргә (округка) бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар җирлек территориясенең (округ) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм тикшерү

4 нче статья. Проектның инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү турындагы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

1) Җирлек территориясендә яшәүче, уналты яшькә җиткән, кимендә ун граждан булган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);

2) территориаль иҗтимагый үзидарә органнары;

3) авыл торак пунктының старостасы;

4) җирле иҗтимагый берләшмәләр яисә иҗтимагый берләшмәләрнең җирле бүлекчәләре, башлангыч профсоюз оешмалары, торак милекчеләре ширкәтләре, бакчачылык яки яшелчәчелек коммерцияле булмаган ширкәтләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

1) инициатив проект әзерлиләр;

2) инициатив проект турында фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданнар фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;

3) җирлек башкарма комитетына инициатив проект кертәләр;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнашалар;

5) башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм әлеге тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларда билгеләнгән вазыйфаларны үтиләр.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү, беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территориаль иҗтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль иҗтимагый үзидарә Уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар иҗтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 нче статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау

1. Инициатив проект, инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган җирлек халкы яисә аның бер өлешенең халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

- гражданнар җыенында инициатив проектны карау;
- гражданнар җыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль иҗтимагый иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;
- гражданнардан сораштыру үткәрү;
- инициатив проектка ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын җыю.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төреннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6 нчы статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар җыены

1. Инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар җыены (алга таба - җыен) проект инициаторы мөрәҗәгате нигезендә җирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Җыен үткәрү турында проект инициаторының мөрәҗәгатендә түбәндәгеләр күрсәтелә:
- проект инициаторы турында мәгълүмат (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чара проектының башка инициаторының исеме һәм аның урнашу урыны);

- инициатив проект турында мәгълүмат;
- инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча җирлекнең башкарма комитеты белән үзара хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры;
- җыенны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

3. Җыен җирлек Уставы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

4. Җыен үткәрү турында берничә үтенеч кергән очракта, бер җыенда берничә инициатив проект каралырга мөмкин.

7 нче статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышы

1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышы (алга таба - җыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Җыелыш авыл җирлеге территориясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны тормышка ашыру җирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, җирлек территориясенең төрле өлешләрендә берничә җыелыш үткәрелергә мөмкин.

3. Җыелышта уналты яшькә җиткән, тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Җыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) Турыдан-туры формада - көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның бердәм булу формасында;

2) Турыдан-туры һәм читтән торып - көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мәсьәләләре буенча турыдан-туры фикер алышу мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә - шулай ук халыкның карарларын билгеләнгән срокта яисә җыелыш үткәрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән адрес буенча яисә http://aktanysh.tatarstan.ru сайтын кулланып тавыш бирү мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә түбәндәге формада - «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә.

5. Бер җыелышта берничә инициатив проектны карау мөмкин. Әлеге очракта җыелышны оештыру һәм үткәрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

6. Җыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм җибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7. Җирлек башкарма комитеты проект инициаторына җыелышны үткәрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Җирлек башкарма комитеты карары белән җыелышлар үткәрү өчен бирелә торган бүлмәләр исемлеге билгеләнергә мөмкин.

8. Җыелыш 25 кешедән дә ким булмаган катнашучылар арасында хокуклы дип санала.

8 нче статья. Җыелыш үткәрүгә әзерлек

1. Җыелышны уздыру турында проект инициаторының карарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- фикер алышу өчен җыелыш үткәрелә торган инициатив проект;
- җыелышны үткәрү формасы (турыдан-туры яки турыдан-туры-читтән торып);
- җыелышның көн тәртибе, ә җыелышны турыдан-туры-читтән торып үткәрү очрагында - халык тавыш бирүләрен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
- җыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә җыелыш турыдан-туры-читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның карарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урыны яисә адресы, яки тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында карар;
- җыелышта катнашучыларның яки җыелышны турыдан-туры-читтән торып үткәрү очрагында көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланган саны;
- җыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә, аны үткәрү турында хәбәр итү ысуллары;

2. Проект инициаторы җирлек башкарма комитетына җыелышны үткәрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәрнамә җибәрә.

3. Җыелыш үткәрү турындагы хәбәрнамәдә күрсәтелә:

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яисә тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме,чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);
- әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;
- җыелышны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.
- җыелышны үткәрүдә ярдәм итү, шул исәптән җыелышны үткәрү өчен бина бирү (җыелышны турыдан-туры,читтән торып үткәрү очрагында турыдан-туры фикер алышу) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык тавыш бирү өчен махсус сайттан файдалану турында үтенеч;

4. Җыелышны уздыру турындагы хәбәрнамәгә проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исеменнән җыелышны үткәрү турында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Җыелышны үткәрү өчен бина бирү турындагы үтенеч булганда, җирлек башкарма комитеты хәбәрнамә кергән көннән өч көн эчендә проект инициаторына бина бирү мөмкинлеге турында хәбәр итә яки җыелыш үткәрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә җыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Җирлек башкарма комитеты җыелыш үткәрү турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында, җирлекнең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә яисә махсуслаштырылган сайтта: -

җыелыш үткәрү турында хәбәр алынган көннән соң өч көн эчендә; - проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча, җыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән урнаштыра.

7. Җирлекнең башкарма комитеты, җыелыш үткәрүдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында җирлек башкарма комитеты алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

9 нчы статья. Җыелышны турыдан-туры формада үткәрү тәртибе

1. Җыелыш башланганчы проект инициаторы җирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана торган форма буенча исемлек төзү белән җыелышта катнашкан гражданнарны теркәүне тәэмин итә. Җыелышта катнашкан гражданнар исемлеге җыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Җыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе җыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Җыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча карарлар җыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Җыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Җыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис җыелышны алып бара, көн тәртибендәге сорауларны игълан итә, җыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, җыелыш тарафыннан кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавышка куя, тавыш бирү нәтиҗәләрен игълан итә.

5. Секретарь җыелыш беркетмәсе алып бара, анда җыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтиҗәләре күрсәтелә.
Җыелыш беркетмәсенә җыелыш секретаре һәм рәисе кул куя.

6. Җыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- җыелышны үткәрү урыны һәм вакыты;
- җыелышта катнашкан гражданнар саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, җыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- җыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;

- көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар.

10 нчы статья. Җыелышны турыдан-туры, читтән торып үткәрү тәртибе

1. Җыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләрне турыдан-туры карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү әлеге тәртипнең 9 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар җыелыш үткәрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән урынга яисә адрес буенча тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча язма формада рәсмиләштерелгән карарны җибәрергә хокуклы. Карарның якынча формасы җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3. Турыдан-туры, һәм читтән торып үткәрелә торган җыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Җыелыш турыдан-туры һәм читтән торып уздырылган очракта, махсуслаштырылган сайттан файдаланып, җыелыш үткәрү һәм турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларның тавыш бирү турында хәбәр урнаштырылган очракта, көн тәртибе мәсьәләләре буенча әлеге сайтта уздырыла.

5. Җыелышның махсуслаштырылган сайтын кулланып җыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү җыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла, шәхсән көн тәртибендәге һәр мәсьәлә буенча «риза», «каршы» яки «тоткарландым» дигән формулировкалар белән билгеләнгән көн тәртибенең һәр мәсьәләсе буенча карар күрсәтү юлы белән электрон формада башкарыла. Махсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып, тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр, электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла.
Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты белән, тәмамлану датасы һәм вакыты тәмамланганчы, тәнәфессез үткәрелә.

6. Махсус сайтны кулланып тавыш бирү нәтиҗәләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң, бер көн эчендә урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмәсен, җирлек башкарма комитеты проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң, өч көн эчендә җибәрә. Күрсәтелгән беркетмә җыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирүне уздырганда җыелышта катнашучы һәр кешедән «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сорашып белешү юлы белән яисә махсуслаштырылган сайт кулланып, секретарь җыелыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм җыелыш рәисе имза сала.

9. Турыдан-туры һәм читтән торып уздырыла торган җыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- Турыдан-туры фикер алышу урыны һәм вакыты;
- читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану вакыты;
- җыелышта катнашкан гражданнар саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, җыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- җыелышның көн тәртибе, турыдан-туры фикер алышудагы чыгышларның эчтәлеге;
- көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар һәм алар буенча тавыш бирү нәтиҗәләре.

11 нче статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясен үткәрү

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган, 16 яшькә җиткән кешеләр саны 1000 кешедән артып китсә, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба - конференция) үткәрелергә мөмкин.

2. Конференция әлеге тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

3. Конференцияне үткәрү турында проект инициаторы карарында, әлеге тәртипнең 8 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, күрсәтелергә тиеш:

- 16 яшькә җиткән, территориядә яшәүче 100 кешедән 1 делегаттан да ким булмаган сайлау өчен вәкиллек нормасы; - делегатларны сайлау өчен җыелышлар уздыру сроклары һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып делегатлар сайлау турында җыелыш беркетмәләре тора.

12 нче статья. Инициатив проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын җыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданнар имзаларын җыю (алга таба - имзалар җыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициатив проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертеп, 25 кешедән дә ким булмаска тиеш.

3. Имзалар җыю түбәндәге тәртиптә башкарыла:

- Имзалар, аларны имза кәгазенә кертү юлы белән җыела, аның формасы җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана;
- имза кәгазендә имзалар җыюны гамәлгә ашыручы инициатив проект күрсәтелә;
- имза кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кую кәгазендә куела торган кулланучы турында белешмәләр, имзалар җыючы зат үтенече буенча, кул кую кәгазенә кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандаш куллану рөхсәт ителми;
- яшәүче бер үк инициатив проектны яклап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;
- һәр язылу кәгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланырга тиеш. Имза салу кәгазен раслаганда, имзалар җыючы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урынын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;
- имзалар җыйганда, имза кәгазенең алгы һәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары һәм имзалар җыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы ягында бары тик яшәүченең соңгы имзасыннан соң гына куела;
- имзалар җыйганда «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

13 нче статья. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) җирлек халкы инициативасы яисә аның өлешендә үткәрелә, аларда түбәндәге очракларда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

- инициатив проектны тулаем авыл җирлеге мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;

- инициатив проектны халык мәнфәгатьләрен күздә тотып гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, аларның саны 1000 кешедән артып китә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы җирлек советына гариза җибәрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткәрү тәкъдим ителә торган инициатив проект;

- проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары турында;

б) тәкъдим ителә торган мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;

в) сораштыру үткәрү методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10нан да ким булмаган авыл җирлегендә яшәүче кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилиясенә, исеменә, атасының исеменә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр күрсәтелә.

4. Җирлек советы гариза кергән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

5. Сораштыру үткәрү турындагы инициативаны әлеге статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан җирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтиҗәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру бирүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнардан сораштыру, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә, җирлекнең норматив хокукый актында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда җирлек халкы яисә аның инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган, 16 яшькә җиткән өлеше катнашырга хокуклы.

8. Авыл җирлеге башкарма комитеты сораштыру нәтиҗәләрен проект инициаторына 3 эш көненнән дә соңга калмыйча җиткерә.

3 бүлек. Инициатив проектларны кертү һәм карау

14 нче статья. Җирлек башкарма комитетына инициативалы проектлар кертү

1. Инициатив проект керткәндә авыл җирлеге башкарма комитетына тәкъдим ителә:

1) кәгазь чыганактагы һәм электрон формадагы проектның график һәм (яисә) таблица материаллары кушымта итеп бирелә торган тасвирламасы;

2) әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исеменнән җирле башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) гражданнар җыены, җыелышы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнардан сорашып белешү нәтиҗәләре һәм (яисә) җирлек халкының яисә аның бер өлешенең инициатив проектына ярдәм күрсәтүен раслый торган имза кәгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда җирлек Башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан җирлек башкарма комитетына турыдан-туры тапшырыла яисә, аны күчереп җибәргәндә һәм капитал салуда игълан ителгән кыйммәт белән, почта аша җибәрелә.

3. Проектны кертү датасы булып, әлеге статьяның 1 өлешендә җирлек башкарма комитеты тарафыннан күрсәтелгән документларны алу көне тора.

4. Документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда җирлекнең башкарма комитеты белән турыдан-туры эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан җирлекнең башкарма комитетына тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка, җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан исемлек һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә. Расписка авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан документлар кабул ителгән көнне тапшырылырга тиеш.

15 нче статья. Инициатив проектларны карау буенча комиссия

1. Инициатив проектларны карау буенча комиссия (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 5 кешене тәшкил итә.

3. Комиссиянең шәхси составы авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми санынннан яртысы җирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен формалаштырыла.

4. Комиссия - комиссия рәисе, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеге белән җитәкчелек итә;
- комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын формалаштыра;
- комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерләүне гамәлгә ашыра;
- комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү датасын, урынын һәм комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе турында хәбәр итә;
- комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

- комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы - утырышлар.

10. Комиссия утырышы аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап җибәрүчеләргә аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кушып бирелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтиҗәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, аны җирлек башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне җирлекнең башкарма комитеты башкара.

16 нчы статья. Җирлекнең башкарма комитеты инициатив проектын карау тәртибе

Инициатив проект җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә карала.

1. Инициатив проектны администрациягә кертү турында мәгълүмат «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш. веб-адрес буенча: http://pravo.tatarstan.ru һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, инициатив проект җирлек башкарма комитетына кертелгән көннән алып өч эш көне дәвамында, әлеге тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проект инициаторлары турында мәгълүмат урнаштырырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп, авыл җирлеге башкарма комитетына үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында хәбәр итәләр.

2. Инициатив проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты җиде эш көнен тәшкил итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә җиткән җирлек халкы җибәрергә хокуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр авыл җирлеге башкарма комитетына турыдан-туры мөрәҗәгать итүче тарафыннан тапшырыла яки почта аша җибәрелә.

3. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

4. Инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча комиссия авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Әгәр җирлек башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, комиссия авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

5. Конкурс сайлап алу әлеге тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткәрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

6. Комиссия тәкъдимен исәпкә алып яки конкурс нәтиҗәләре буенча җирлек башкарма комитеты җитәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- авыл җирлеге бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә җирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә әлеге инициатив проектны хупларга һәм аны эшне дәвам итәргә;
- Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

8. Авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очракларның берсендә карар кабул итә:

- инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, җирлек Уставы таләпләренә туры килмәве;

- җирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- инициатив түләүләр барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә җирлек бюджеты чаралары булмау;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтиҗәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;
- конкурс сайлап алуын узмаган инициатив проектны тану.

9. Проектны карау нәтиҗәләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

10. Җирлекнең башкарма комитеты, ә әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының җирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, җирлек башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

17 нче статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.
2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:

- инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблемаларны билгеләүдә халыкның катнашу дәрәҗәсе;
- инициатив проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтиҗәлелек;

3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге тәртипкә кушымтада (алга таба - критерийлар) билгеләнгән.
4. Конкурста сайлап алу әлеге тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла. Комиссия инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.
5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтиҗәләре буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия узган яисә конкурс сайлавы узмаган инициатив проектларын игълан итү турында карарлар кабул итә.
6. Үткән конкурс сайлавы барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатив проект (ике, өч инициативалы проект һ.б.) игълан ителә.

18 нче статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында җирлек башкарма комитеты карары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында җирлек башкарма комитеты җитәкчесе карар чыгара.
2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:

- инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект җибәрелгән чараның атамасы;
- җирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү һәм башкалар;
- инициатив проектны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең атамасы;
- заказ бирүче, төзүче атамасы;
- объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру;
- инициатив түләүләр күләме бүлеп, объектның фаразланган (чикле) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләме;
- объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәрүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

19 нчы статья. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка җиткерү) һәм урнаштыру тәртибе

Инициатив проектны җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы»да веб-адрес буенча бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә): http://pravo.tatarstan.ru һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә ______________ муниципаль районының рәсми сайтында веб-адрес буенча: http://aktanysh.tatarstan.ru урнаштырылырга тиеш.

Авыл җирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре турындагы хисабы «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» веб адресы буенча: http://pravo.tatarstan.ru басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Татар Ямалы авыл җирлегенең
инициатив проектларны тәкъдим итү,
кертү, фикер алышу һәм карау
тәртибенә карата кушымта

Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары

№ т/б	Конкурс сайлап алу критериясе исеме	Конкурс сайлап алу критериясенең әһәмияте	Баллар саны	Улчәү коэффициенты
1.	Критерийлар төркеменең атамасы күрсәтелә			
1.1.	Критерийлар атамасы курсәтелә	Критерийлар әһәмияте курсәтелә	Тиешле критерийга ирешкәндә бирелә торган баллар саны күрсәтелә	Берәмлек өлешләрендә үлчәү коэффициенты критерийның әһәмиятлелегенә бәйле рәвештә күрсәтелә, барлык авырлык коэффициентларының суммасы берәмлек тәшкил итәргә тиеш
		Критерийлар әһәмияте курсәтелә	90 балл	
		Критерийлар әһәмияте курсәтелә	80 балл	